

Projekt „Eesti 20. sajandi (1870–1991) sõjalise ehituspärandi kaardistamine ja analüüs

Lehtma tehnilise vaatluse post Hiiumaal Kõrgessaare vallas Lehtma külas

Sisukord

1. Kohustuslikud andmed.....	2
2. Asukoha skeemid	3
3. Fotod.....	5
4. Ajaloolised fotod.....	11
5. Täiendav info.....	14

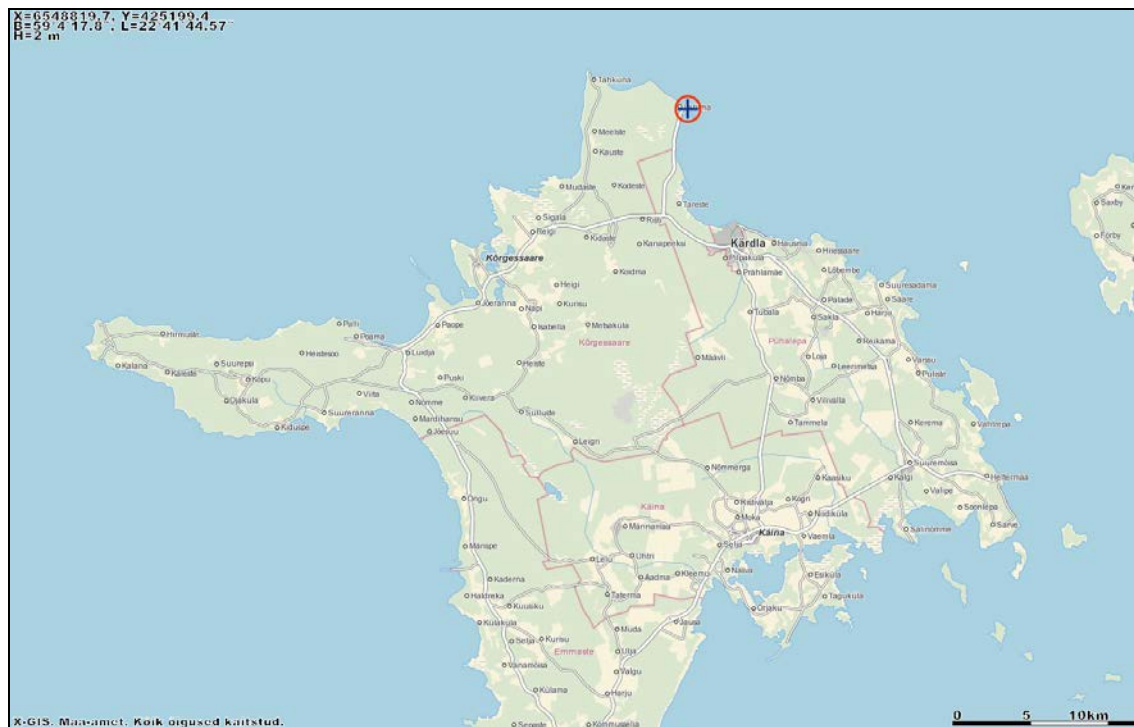
Koostajad:
Ain Tähiste, Mart Mõniste

17.10.2013

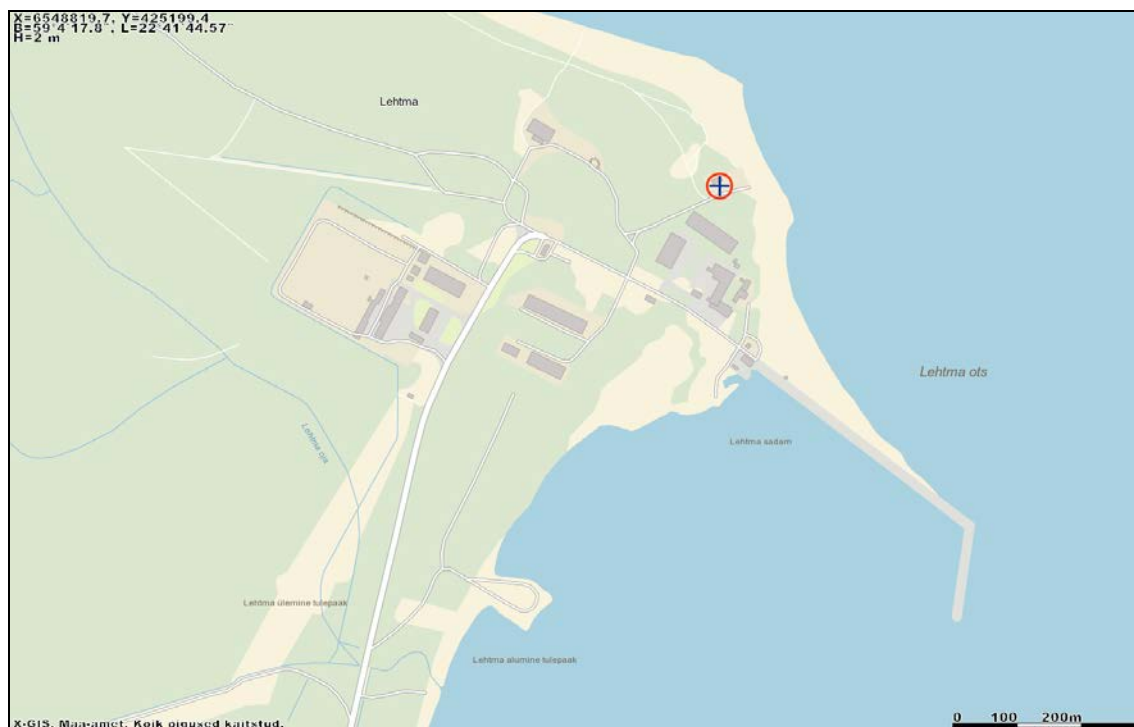
1. Kohustuslikud andmed

1.1	Algne nimetus	11. piirivalvesalga (s/o 2133) 2. piirivalvekordoni (Kärdla) tehnilise vaatluse post Lehtmas.
1.2	Hilisem(ad), sh praegune(sed) nimetus(ed)	Lehtma vaatluspost
1.3	Aadress	Hiiu maakond, Kõrgessaare vald, Lehtma küla. Lähiaadress: Lehtma vaatluspost (0,42 ha), tunnus: 39201:004:5370
1.4	Koordinaadid	59°4'17.85", 22°41'44.58"
1.5	Algne teave, sh ajalugu	Nõukogude piirivalve lahkus 1992. Taasiseseisvunud EV ajal oli hoone teisel korrusel paari aasta jooksul Lehtma sadamas teenivate ajateenijate majutusruum. Hoone katuse remontis (eterniidi paigaldas) EV Piirivalve.
1.6	Praegune funktsioon	kasutuseta
1.7	Seisukorra hinnang	Hoonel ukсед-aknad purustatud, põrandad mädad. Vaatlustorn heas korras, ainus Hiiumaa täismetallist torn.
1.8	Ümbruse lühikirjeldus	Lehtma sadama kõrval, kaist paarsada meetrit. Merest 70 m kaugusel. Vaatlusposti territooriumil dott (1941), väga hästi säilinud.
1.9	Joonised	Hoonete ja asukoha skeemid (4)
1.10	Fotod	Tänapäevased fotod (13) ja ajaloolised fotod (6)
1.11	Seotud ehitised	Kärdla piirivalvekordon.
1.12	Põhiüksus	11. piirivalvesalga (s/o 2133) 2. piirivalvekordon Kärdlas, s/o 2133-Je, kutsung „Otbornõi” (Отборный).
1.13	Lisateave	
1.14	Töö teostamise aeg	Välitööde aeg 17.10.2013
1.15	Koostaja andmed	Ain Tähiste, Mart Mõniste

2. Asukoha skeemid

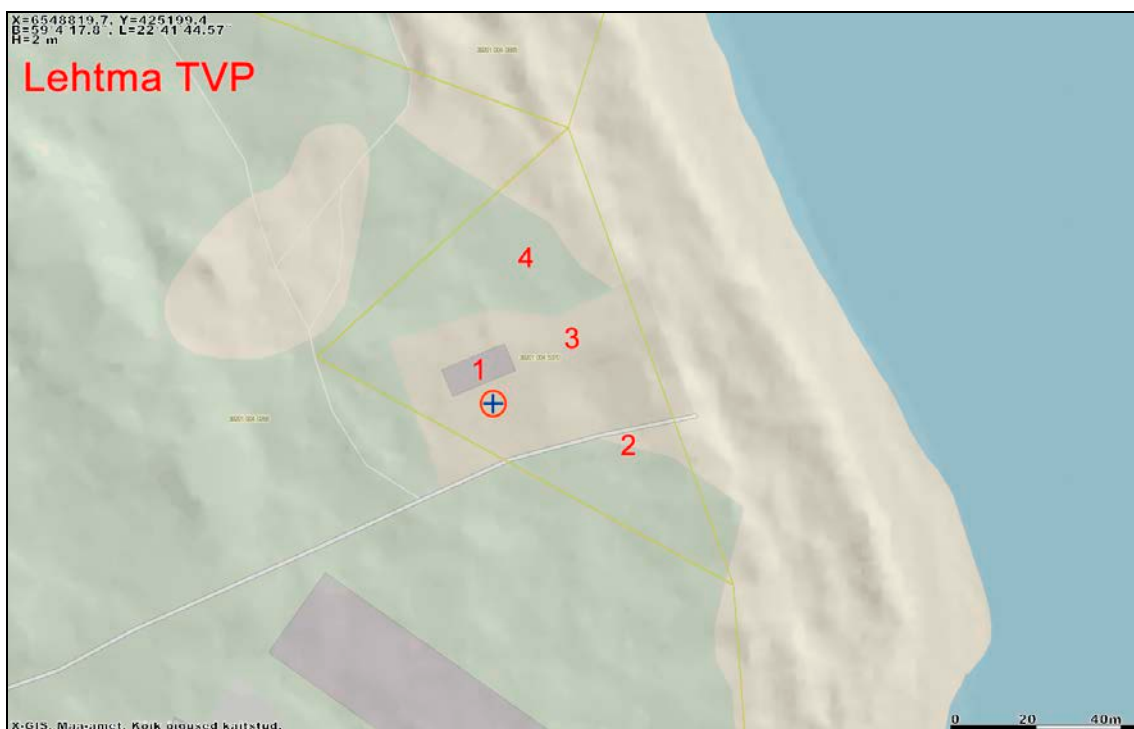
Skeem 1. Lehtma tehnilise vaatluse post Hiiu maakonnas Kõrgessaare vallas.
Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 2. Lehtma tehnilise vaatluse post Kõrgessaare vallas Lehtma külas.
Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 3. Lehtma tehnilise vaatluse post. Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 3. Lehtma tehnilise vaatluse post. Allikas: Maa-ameti Geoportaal

- 1 - vaatlusposti hoone, prožektori angaar
- 2 - vaatetorn
- 3 - prožektori relsid
- 4 - dott (1941)

3. Fotod

Foto 1. Lehtma tehnilise vaatluse post. Meeskonnahoone [1], paremal prožektori angaar.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 2. Lehtma tehnilise vaatluse post. Prožektori angaar ja relsid.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 3. Lehtma tehnilise vaatluse post. Katusel olnud putkad on lammutatud, eterniitkatuse paigaldas EV piirivalve 1990. aastate algul. Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 4. Lehtma tehnilise vaatluse post. Vaade vaatetornist. Vaatlusposti katusele paigaldas eterniitkatte Eesti Piirivalve 1990. aastate alguses.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 5. Lehtma tehnilise vaatluse post. Vaade prožektori angaarist mere poole.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 6. Lehtma tehnilise vaatluse post. Prožektori angaar.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 7. Lehtma tehnilise vaatluse post. Meeskonnaruumid esimesel korrusel.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 8. Lehtma tehnilise vaatluse post. Meeskonnaruum teisel korrusel. EV taasiseseisvumise järgselt oli paari aasta jooksul kasutuses Eesti Piirivalve ajateenijate majutusruumina. Teenistuskohaks oli Lehtma sadam.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 9. Lehtma tehnilise vaatluse post. Lehtma vaatetorn on ainus täismetallist konstruktsiooniga torn Hiiumaal, sellepärast praegu väga heas korras, vajaks ainult värvimist. Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 10. Lehtma tehnilise vaatluse post. Vaatetornide tavaliselt kõige nõrgem osa on puidust vahepõrand, millele kinnituvad metalltrepid. Lehtmas on vahepõrandad metallvõrgust. Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 11. Lehtma tehnilise vaatluse post. Vaatetorn. Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 12. Lehtma tehnilise vaatluse post. Ainult vaatetorni putka põrand on puidust.
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

Foto 13. Lehtma tehnilise vaatluse post. Vaade vaatetornist Lehtma sadamale..
Foto Ain Tähiste 17.10.2013.

4. Ajaloolised fotod

Foto 14. Lehtma tehnilise vaatluse post. Prožektori angaari veel pole.
Foto saidilt <http://www.pogran-zastava.ru> (vaadatud 25.09.2013).

Foto 15. Lehtma tehnilise vaatluse post. 1986. aastal vaatluspost moderniseeriti - juurde ehitati prožektori angaar (paremal) ja katusele teine radariantenn. Vasakul raadiomast, mille vundament säilinud. Foto saidilt <http://www.pogran-zastava.ru> (vaadatud 25.09.2013).

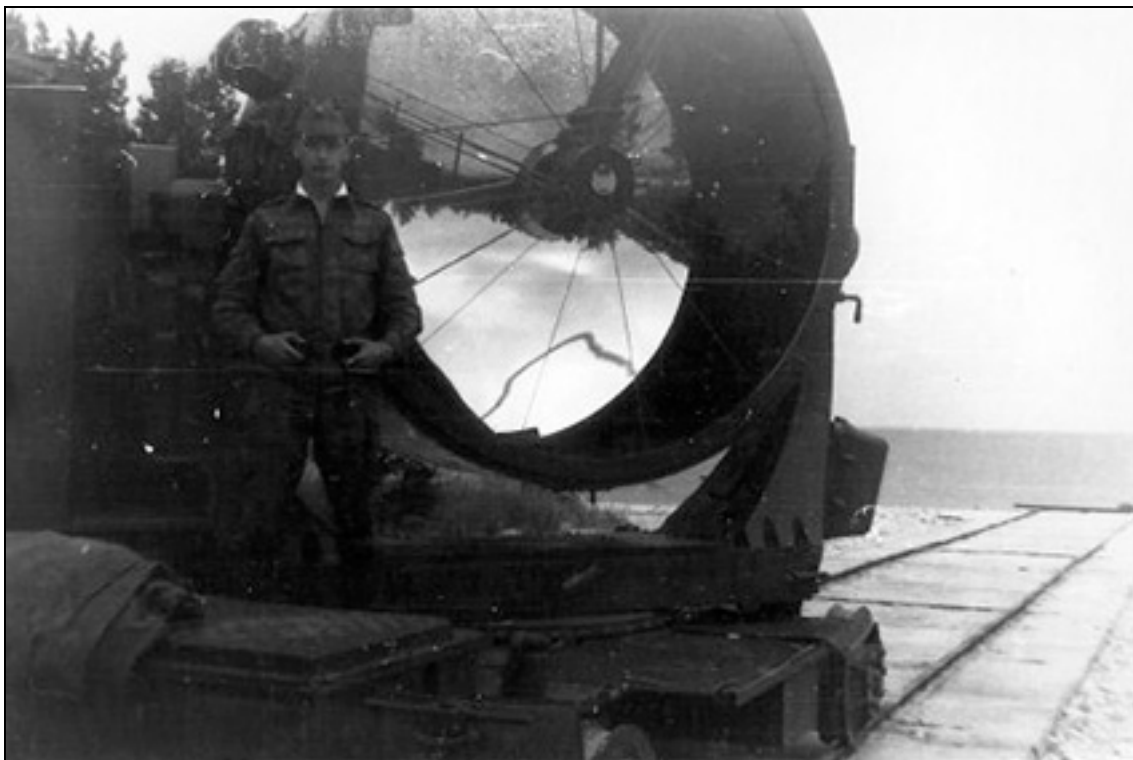

Foto 16. Lehtma tehnilise vaatluse post. Statsionaarne prožektor.
Foto saidilt <http://www.pogran-zastava.ru> (vaadatud 25.09.2013).

Foto 17. Lehtma tehnilise vaatluse post. Statsionaarne prožektor.
Foto saidilt <http://www.pogran-zastava.ru> (vaadatud 25.09.2013).

Foto 18. Lehtma tehnilise vaatluse post.
Foto erakogu, 20.03.1998

Foto 19. Lehtma tehnilise vaatluse post. Vaatlusposti territooriumil olev dott [4].
Foto erakogu, 20.03.1998

5. Täiendav info

Eesti Rohevöö projekt

http://www.estoniangreenbelt.eu/Rohevoo_1.htm (vaadatud 6.10.2013)

Eesti rohevöö militaarobjektid: Vormsi, Hiiumaa, Saaremaa

Google Maps kaardirakendusse on Lääne-Eesti saartel märgitud kokku 125 objekti

<https://maps.google.com/maps/ms?msa=0&msid=201476420995261355958.0004b58c6764a32846dd1&ie=UTF8&t=h&vpsrc=6&ll=58.53386,22.681274&spn=1.433763,3.565063&z=8&source=embed> (vaadatud 6.10.2013)